

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

وضعیت تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سال ۱۳۹۶

براساس گزارش اخیر شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور (کارگاه‌های دارای ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر) شاخص کل تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور در سال ۱۳۹۶ بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ به عدد ۱۰۵,۵ رسیده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵ با رشد ۵,۵ درصدی همراه بوده است. در میان ۲۴ فعالیت صنعتی بررسی شده در این شاخص، طی سال ۱۳۹۶، ۱۷ فعالیت صنعتی رشد مثبت و ۷ فعالیت صنعتی رشد منفی نسبت به سال ۱۳۹۵ داشته اند. در ادامه، وضعیت تغییرات این شاخص در هر یک از فعالیت‌ها با شرح بیشتری ارائه می‌شود.

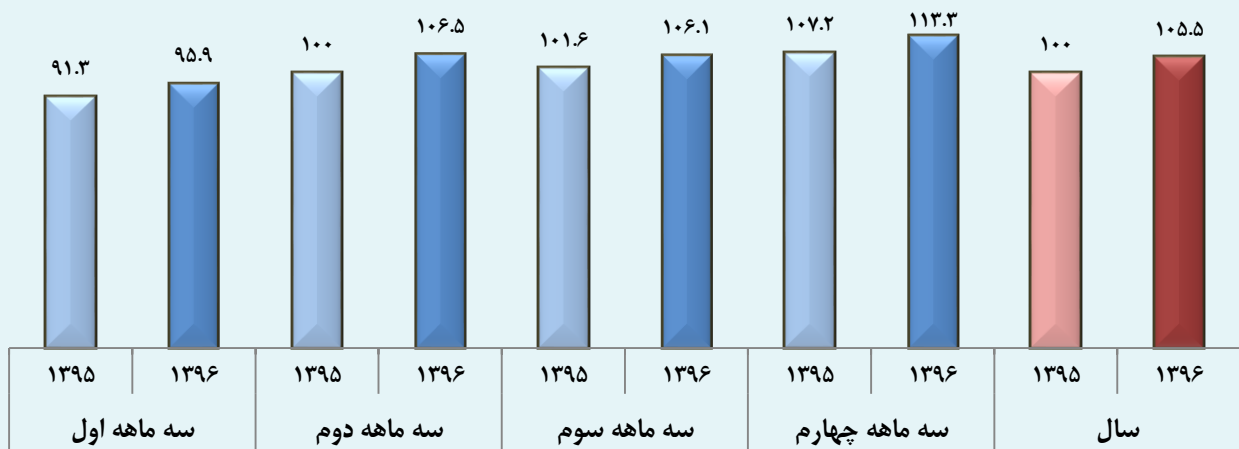
شاخص تولید صنعتی

گزارش های شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی مربوط به بررسی وضعیت کارگاه های فعال در صنعت ساخت با تعداد شاغلان صد نفر کارکن و بیشتر است که ۲۴ فعالیت صنعتی زیر مجموعه کدهای آیسیک دو رقمی - نسخه چهارم، را در بر می گیرد. در این گزارش ارقام شاخص برای هر فعالیت صنعتی بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ به صورت فصلی تعیین شده است.

روند شاخص کل تولید کارگاه های صنعتی طی سال ۹۶-۱۳۹۵ در نمودار (۱) نشان داده شده است. براساس این نمودار، شاخص کل تولید صنعتی کشور طی چهار فصل سال ۱۳۹۶ در مقایسه با مدت های مشابه سال ۱۳۹۵ در سطح بالاتری قرار داشته است. در سال ۱۳۹۶ شاخص کل تولید صنعتی رشد ۵,۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵ را تجربه کرده است.

با در نظر گرفتن ضریب ارزش افزوده صنایع و درصد تغییر، شاخص تولید آنها مشخص می شود که گروه «صنایع تولید داروها و فرآورده های دارویی شیمیایی و گیاهی» بیشترین تاثیر منفی و گروه «صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر» بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص کل تولید در سال ۱۳۹۶ داشته اند.

نمودار ۱- روند فصلی شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی طی سال ۹۶-۱۳۹۵

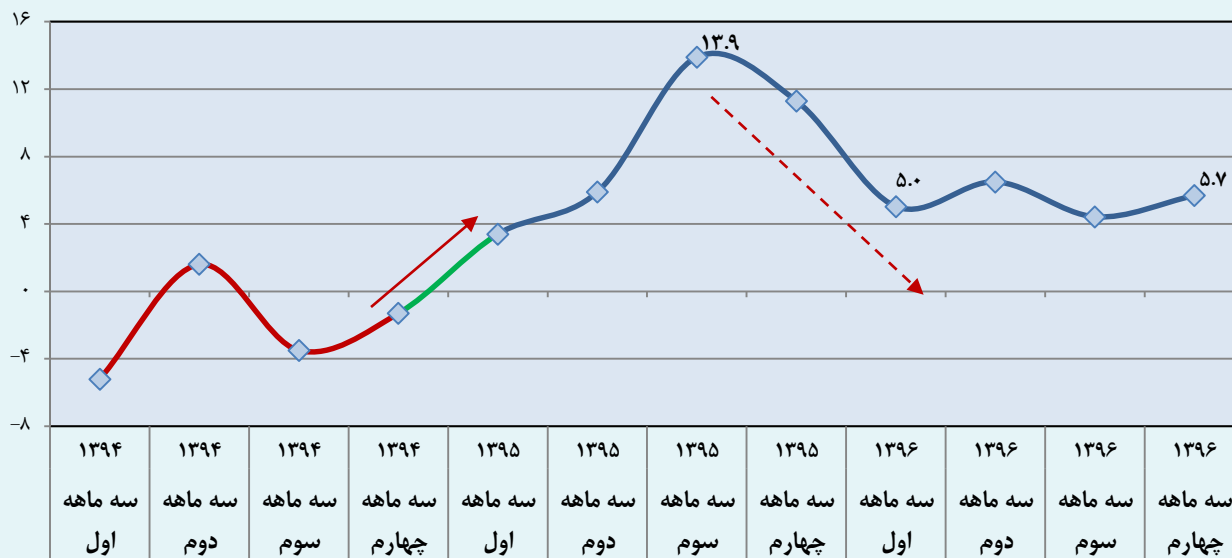

منبع داده ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری

بررسی دقیق تر روند تغییر شاخص کل تولید کارگاه های صنعتی در بازه فصل اول ۱۳۹۴ الی فصل چهارم ۱۳۹۶ (نمودار ۲) نشان می دهد که از فصل اول ۱۳۹۵ صنعت کشور از وضعیت رکود خارج شده و روند عمومی شاخص در این بازه افزایشی بوده است. رشد این شاخص تا اواخر سال ۱۳۹۵ ادامه داشته و در سه ماهه سوم سال ۱۳۹۵ به بیشترین مقدار خود (۱۳,۹ درصد) طی سه سال اخیر رسیده است. در سال ۱۳۹۶، اگرچه همچنان روند صعودی شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی ادامه یافته، اما از سرعت رشد آن به طور قابل ملاحظه ای کاسته شده است. سرعت تغییرات این شاخص در فصول مختلف سال ۱۳۹۶ با نوساناتی همراه بوده و در فصل پایانی سال ۱۳۹۶ به ۵,۷ درصد رسیده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۲- روند فصلی رشد شاخص کل تولید کارگاه های بزرگ صنعتی ۹۶-۱۳۹۴- درصد

منبع داده‌ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری

در میان ۲۴ فعالیت صنعتی بررسی شده در این شاخص، طی سال ۱۳۹۶ رشد شاخص تولید صنعتی نسبت به سال ۱۳۹۵ برای تعداد ۱۷ فعالیت صنعتی مثبت و در محدوده بین ۳,۷ تا ۱۸,۳ درصد متغیر بوده است. ضریب اهمیت این فعالیت ها در محاسبه شاخص در مجموع ۹۵,۳۸ درصد است. در مقابل در همین بازه زمانی، تعداد ۷ فعالیت صنعتی رشد منفی تولید صنعتی را در محدوده نرخ رشد منفی ۰,۴ درصد تا منفی ۳۶,۶ درصد تجربه کرده اند. ضریب اهمیت این ۷ فعالیت صنعتی نیز در محاسبه شاخص ۴,۶۲ درصد است.

بالاترین و کمترین رشد

بیشترین میزان رشد شاخص تولید صنعتی کشور به گروه صنعتی «انواع آسامیدنی‌ها» اختصاص داشته است. جدول

(۱) فهرست ۵ گروه فعالیت صنعتی با بیشترین رشد تولید صنعتی را نشان می‌دهد.

جدول ۱- فعالیت‌های صنعتی با بالاترین رشد مثبت شاخص تولید طی سال ۱۳۹۶- درصد

فعالیت صنعتی	ضریب اهمیت	نرخ رشد شاخص تولید صنعتی
انواع آسامیدنی‌ها	۰.۸۲	۱۸.۳
وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر	۱۶.۳۳	۱۲.۰
چرم و مصنوعات چرمی (کیف، کفش، چمدان و غیره)	۰.۰۸	۱۰.۶
مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۰.۲۳	۱۰.۱
کاغذ و محصولات کاغذی	۰.۴۸	۸.۰

منبع داده‌ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری

معاونت بررسی های اقتصادی

بیشترین افت تولید صنعتی کشور را نیز گروه صنعتی «تعمیر و نصب ماشین آلات و تجهیزات» تجربه کرده است. فهرست ۵ گروه فعالیت صنعتی با بیشترین افت تولید صنعتی در جدول (۲) درج شده است.

جدول ۲- فعالیت های صنعتی با بالاترین رشد منفی شاخص تولید طی سال ۱۳۹۶- درصد

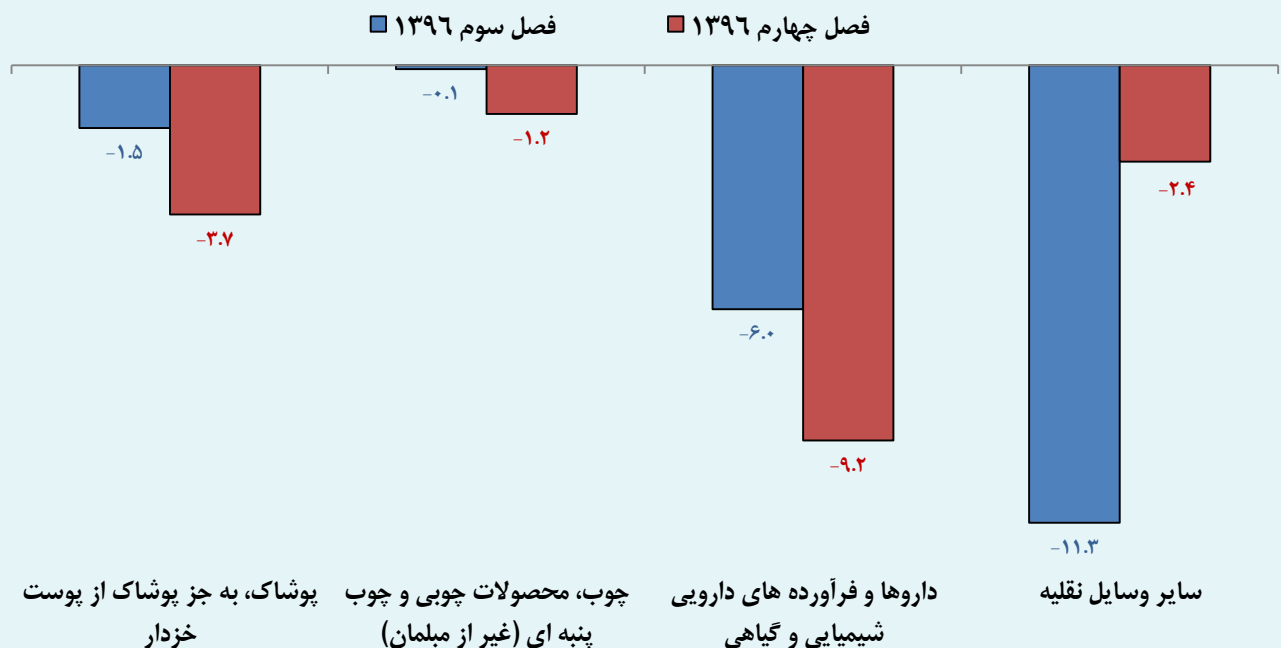
فعالیت صنعتی	ضریب اهمیت	نرخ رشد شاخص تولید صنعتی
تعمیر و نصب ماشین آلات و تجهیزات	۰.۰۶	-۳۶.۶
پوشاک، به جز پوشاک از پوست خردار	۰.۱۶	-۱۰.۳
چاپ و تکثیر رسانه های ضبط شده	۰.۰۹	-۷.۴
داروها و فرآورده های دارویی شیمیایی و گیاهی	۲.۵	-۵.۷
سایر وسایل نقلیه	۰.۴۵	-۱.۲

منبع داده ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری

فعالیت های صنعتی دچار رکود

در میان رشته فعالیت های صنعتی، چهار فعالیت صنعتی طی دو فصل متوالی سوم و چهارم سال ۱۳۹۶، رشد منفی در شاخص تولید صنعتی در مقایسه با فصول مشابه سال ۱۳۹۵ را تجربه کرده اند. این صنایع در واقع گرفتار رکود هستند.

نمودار ۳- وضعیت تغییر شاخص تولید فعالیت های صنعتی گرفتار رکود طی دو فصل سوم و چهارم ۱۳۹۶

منبع داده ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری

معاونت بررسی های اقتصادی

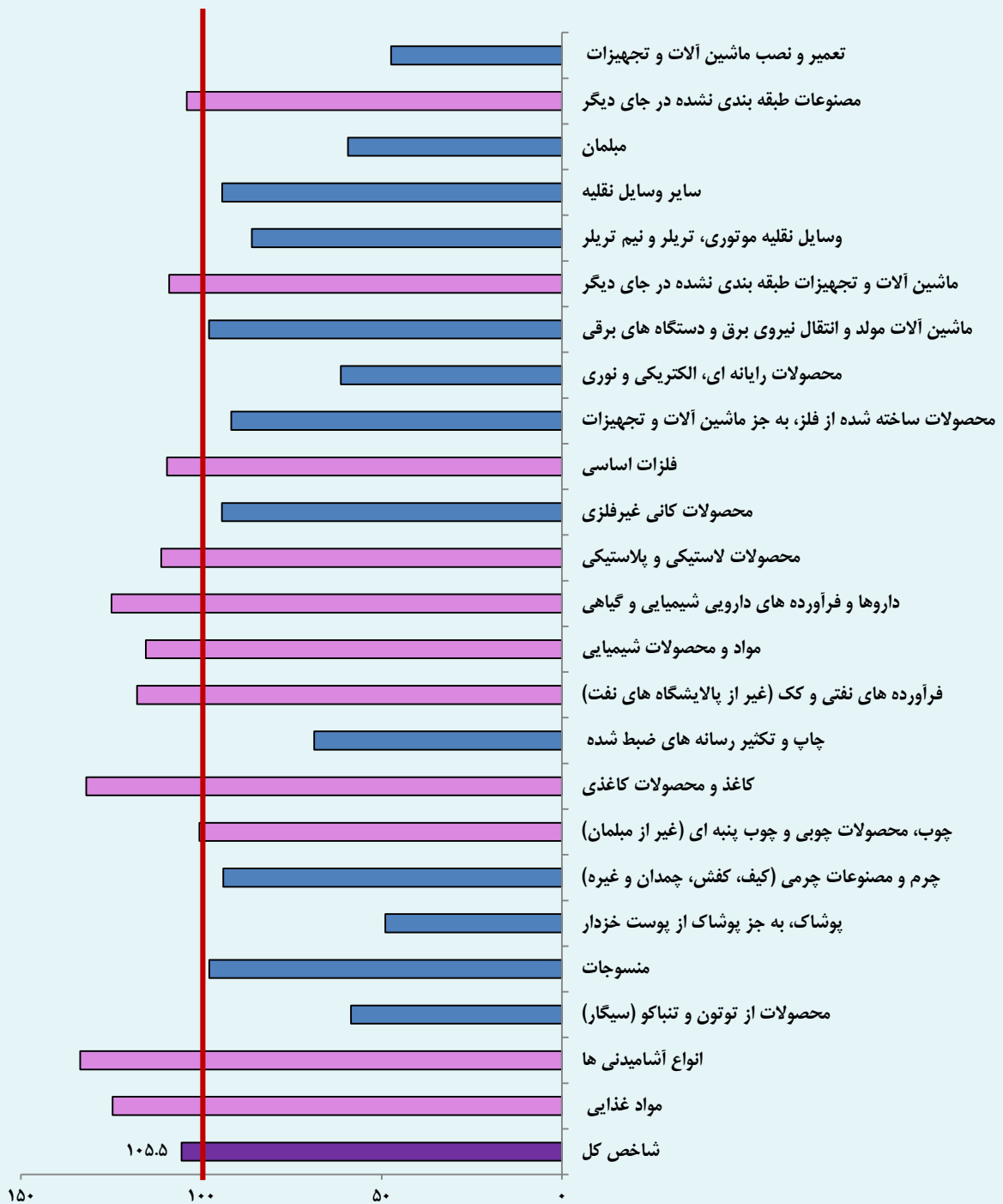
طبق نمودار (۳) طی دو فصل سوم و چهارم سال ۱۳۹۶، دو گروه صنعتی «داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی» و «سایر وسایل نقلیه» رشد منفی بالاتری نسبت به گروه های دیگر داشته‌اند. البته میزان افت تولید گروه فعالیت «سایر وسایل نقلیه» در فصل چهارم سال ۱۳۹۶ نسبت به فصل سوم به مقدار قابل توجهی کمتر شده است. رشد شاخص تولید صنعتی این گروه فعالیت از منفی ۱۱,۳ درصد در فصل سوم به منفی ۲,۴ درصد در فصل چهارم رسیده است. این در حالی است که در سه گروه فعالیت دیگر، میزان افت شاخص تولید صنعتی در فصل چهارم نسبت به فصل سوم بیشتر شده است.

سطح تولیدات در قیاس با سال پایه ۱۳۹۰

شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ که معادل ۱۰۰ در نظر گرفته شده، محاسبه می‌شود. بررسی شاخص تولید فعالیت‌های صنعتی برای سال ۱۳۹۶ در مقایسه با ارقام سال ۱۳۹۰، (نمودار ۳) نشان می‌دهد که رقم شاخص تولید صنعتی برای ۱۳ فعالیت از ۲۴ فعالیت صنعتی همچنان کمتر از رقم سال پایه یعنی ۱۰۰ است که به معنی عدم موفقیت این فعالیت‌ها طی شش سال منتهی به ۱۳۹۶ برای رسیدن سطح تولیدات خود به رقم سال ۱۳۹۰ است. ضریب اهمیت این فعالیت‌ها در محاسبه شاخص تولید صنعتی در مجموع ۳۶,۶۹ درصد است. به عبارتی دیگر، فقط ۱۱ فعالیت صنعتی در کشور موفق شده‌اند تا بعد از بروز رکود، تولید خود را به سطوح تولید سال ۱۳۹۰ نزدیک کرده و یا از آن فراتر روند. سهم این فعالیت‌ها در محاسبه شاخص تولید صنعتی حدود ۶۳,۰۴ درصد است.

معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۳ - سطح شاخص تولید فعالیت های صنعتی در سال ۱۳۹۶ در مقایسه با سطح تولید ۱۰۰=۱۳۹۰

منبع داده ها: بانک مرکزی و محاسبات آماری